ר' יוסי היא דאמר [א]מילי לא מימסרן לשליח ואי ס"ד מודה ר' יוסי באומר אמרו נפיק מינה חורבא דזימנין דאמר להו לשנים אמרו לסופר ויכתוב ולפלוני ופלוני ויחתמו ומשום כיסופא דסופר חיישי ומחתמי ליה ובעל לא אמר הכי אלא מחוורתא רישא ר"מ וסיפא ר' יוסי רב אשי אמר כולה ר' יוסי היא ולא מיבעיא קאמר לא מבעיא היכא דלא אמר תנו אלא אפי' אמר תנו לא ולא מיבעיא היכא דלא אמר לבי תלתא אלא אפי' אמר לבי תלתא לא ולא מיבעיא היכא דלא אמר אמרו אלא [א]אפילו אמר אמרו נמי לא תניא כוותיה דרב אשי כתב סופר לשמה וחתמו עדים לשמה אע"פ שכתבוהו וחתמוהו ונתנוהו לו ונתנו לה הרי הגט בטל עד שישמעו קולו שיאמר לסופר כתוב ולעדים חתומו ישמעו לאפוקי ממ"ד [ב]מודה רבי יוסי באומר אמרו קולו לאפוקי [ג]מדרב כהנא אמר רב: **מתני'** [ד][ב]זה גיטיך אם מתי זה גיטיך מחולי זה זה גיטיך לאחר מיתה [ה]לא אמר כלום [ג]מהיום אם מתי מעכשיו אם מתי [ד]ה"ז גט [ו]מהיום ולאחר מיתה גט ואינו גט ואם מת חולצת ולא מתייבמת [ה]זה גיטיך מהיום אם מתי מחולי זה ועמד והלך בשוק וחלה ומת אומדין אותו אם מחמת חולי הראשון מת ה"ז גט ואם לאו אינו גט: **גמ'** אלמא אם מתי כלאחר מיתה דמי והדר תני מהיום אם מתי מעכשיו אם מתי אלמא אם מתי לאו כלאחר מיתה דמי אמר אביי אם מתי שתי לשונות משמע משמע כמעכשיו ומשמע כלאחר מיתה אמר לה מהיום כמאן דאמר לה מעכשיו דמי לא אמר לה מהיום כמאן דאמר לה לאחר מיתה דמי: זה גיטך אם מתי לא אמר כלום: אמר רב הונא וחולצת והא לא אמר כלום קתני לא אמר כלום דאסירא לעלמא וליבם נמי אסירא והא מדסיפא חולצת מכלל דרישא יבומי נמי מיבמה מתני' כרבנן ורב הונא (א) דאמר כר' יוסי [ז]דאמר זמנו של שטר מוכיח עליו אי רבי יוסי חליצה נמי לא תיבעי וכ"ת מספקא ליה לרב הונא אי הלכתא כר' יוסי או אין הלכה כר' יוסי ומי מספקא ליה [ח]והא רבה בר אבוה חלש עול לגביה רב הונא ורב נחמן א"ל רב הונא לר"נ בעי מיניה מרבה בר אבוה הלכה כרבי יוסי או אין הלכה א"ל טעמא דרבי יוסי לא ידענא הלכה איבעי מיניה א"ל את בעי מיניה הלכה וטעמיה דרבי יוסי אנא אמינא לך בעי מיניה א"ל הכי אמר רב [ט]הלכה כרבי יוסי לבתר דנפק א"ל היינו טעמא דרבי יוסי דקסבר [י]זמנו של שטר מוכיח עליו אלא מספקא ליה

אי

ר' יוסי היא. הלכך ליכא למיחש לחורבא. דאילו לר' מאיר איכא למיחש דלמא זימנין דאמר לשנים אמרו לפלוני ויכתוב ולפלוני ופלוני ויחתמו ואזלי הני שלוחי וחיישי לכיסופא דסופר ומחתמי ליה בלא דעת הבעל אבל לר' יוסי ליכא למיחש להכי שהרי לא יכתוב סופר גט אלא אם כן ישמע מפי הבעל עצמו: **ואי ס"ד מודה ר' יוסי באומר אמרו.** הך חורבא גופה לר' יוסי איתא: **כולה ר' יוסי היא.** ורישא דאמר כתבו לאו דווקא דאפילו תנו נמי פסול כדקתני סיפא עד שיאמר לסופר ויכתוב ואורחא דתנא למיתני ולאוסופי ונקט למילתיה בלשון לא מיבעיא הך אלא אפילו הא נמי פסיל עד שיאמר כו': **תניא כוותיה דרב אשי.** דבאומר אמרו נמי פסיל רבי יוסי: **לאפוקי מדרב כהנא.** דאמר לעיל (דף עא.) חרש שיכול לדבר מתוך הכתב כותבין ונותנין גט לאשתו: **מתני' אם מתי לא אמר כלום.** דמשמע לכשאמות ואין גט לאחר מיתה: **זה גיטך מחולי זה.** משמע מחולי זה ואילך וכיון שמת מתוך החולי נמצא שאין הגט חל אלא לאחר מיתה: **מהיום ולאחר מיתה גט ואינו גט.** מספקא לן אי תנאה הוי מהיום אם אמות וכיון שמת נתקיים התנאי ונמצא שהוא גט משעת נתינתו או חזרה הוי שחזר בו ממאי דאמר מהיום ואמר לאחר מיתה יהא גט ואינו כלום. דבשלמא גבי מתנה איכא למימר גופא מהיום ופירא לאחר מיתה אבל הכא ליכא למימר הכי ואי משום תנאה ה"ל למימר מהיום אם מתי ובגמרא פריך מ"ש מרישא: **חולצת.** שמא אינו גט: **ולא מתייבמת.** שמא גט הוה והויא לה גרושת אחיו וקיימא עליה בכרת הואיל ולא החזירה: **גמ' והדר תני כו' אלמא לאו כלאחר מיתה דמי.** דאילו כמהיום ולאחר מיתה תני סיפא גט ואינו גט: **משמע כמעכשיו.** אם יתקיים תנאי זה שאמות וכשמת הוה גט למפרע אבל לאחר מיתה לא משמע תנאה וספוקי מספקא לן: **וחולצת.** כלומר אסורה להתייבם דמספקא ליה אי הוה גט אי לא ולקמיה מפרש ואזיל: **והא מדסיפא.** גבי מהיום ולאחר מיתה תנא חולצת וברישא לא תנא מכלל דדוקא קתני: **מתני'.** דבעי מהיום: **כרבנן.** דפליגי עליה דרבי יוסי ביש נוחלין (ב"ב קלו.) דקא תני הכותב כל נכסיו לבנו צריך שיכתוב מהיום ולאחר מיתה ואי לא ה"ל מתנה לאחר מיתה וה"נ גט לאחר מיתה הוא: **ורב הונא כר' יוסי דאמר.** התם אינו צריך דקא סבר זמנו של שטר מוכיח עליו דמהיום נתן לו את גוף הקרקע והפירות יאכל הוא בחייו דאם לא נתן לו הגוף מעכשיו למה נכתב זמן בשטר המתנה: **חליצה נמי לא ליבעי.** דהא אמר אע"ג דלא כתב מהיום כמאן דכתב מהיום דמי ומהיום אם מתי תנן במתני' דכשר: **טעמא דר' יוסי לא ידענא.** אמאי קאמר מ"ל:

בעל

ומשום כיסופא דסופר חיישי ומחתמי ליה. הוה מצי לשנויי כיון דאמר מר כשר ולא מעשה כו' ולאסוקי כדמסיק בהתקבל (לעיל סו.) אלא לפי שכבר דקדק [ט]ולא חש לחזור ולהאריך ומכאן יש להוכיח דפרק מי שאחזו סדרו אחר התקבל[י]:

לא מיבעיא היכא דלא אמר לבי תלתא כו'. לא מיבעיא קמא אתי אפי' לר"מ דקאמר לא מיבעיא כתבו אלא אפי' תנו כיון דמיירי בב' דקאמר בתר הכי לא מיבעיא היכא דלא אמר לבי תלתא אע"ג דקאי לרבי יוסי אין לחוש דמדקדק כל לא מיבעיא שיכול לומר ויש ספרים דגרסי לא מיבעיא היכא דלא אמר לבי תלתא תנו אלא אפילו אמר לבי תלתא תנו: **תניא** כוותיה דרב אשי. לכאורה משמע דלא מייתי מינה ראיה אלא דלא מודה ר' יוסי באומר אמרו אבל הרב רבי אלחנן פירש בשם ר' יצחק דמוכח מינה דלא מיבעיא קאמר כדמשני רב אשי דודאי אי הוי תני נכתוב גט לאשתך כו' הוה דייקינן הא אמר תנו נותנין כדדייק אמתני' והוי רישא ר"מ אבל השתא דנקט כתב הסופר לשמה דמשמע הא אם אמר לשום אדם מהני והא ליתא דאפילו לר"מ לא מהני אלא ודאי לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא לא אמר כתבו אלא אפי' אמר כתבו ולא מיבעיא דלא אמר תנו כו' כדדייק אמתני': **קולו** לאפוקי מדרב כהנא כו'. וא"ת ואמאי נקט מדרב כהנא ממתני' נמי אתיא לאפוקי דמכשרה בהרכנת הראש בלא קול וי"ל דמסתברא דהרכנה דמתני' מהני כמו קול כיון דקים לן שמתרצה לא בעינן שמיעת הקול כמו תן גט זה לאשתי אם היה זכות לה לא היה יכול לחזור בו ואע"פ שהיא אינה אומרת כלום כיון שהיא מתרצה בלא שמיעת קולה הוי שלוחה ובברייתא' דנקט עד שישמעו קולו לא שנה אלא למעוטי חרש דרב כהנא דמסתבר למעוטי:

מהיום אם מתי מעכשיו אם מתי הרי זה גט. כתב ר"ת מהיום אם מתי אם מת בו ביום לא ידענא מה אדון בה ולרבינו אלחנן נראה דמהיום הוי כמו מעכשיו ודעתו שיהא גט לאלתר דמסתמא דלכך נותן גט שירא למות וכי אין לו לירא שמא ימות בו ביום אלא ודאי לאלתר קאמר שיהא גט ומכל מקום נכון להחמיר: **הכי** אמר רב הלכה כרבי יוסי. והא דאמרינן בפרק בתרא (לקמן פה:) התקין רב בגיטא מן יומא דנן ולעלם ולאפוקי מדרבי יוסי אין זה אלא לשופרא בעלמא דהא כרבי יוסי ס"ל כדאמר הכא ולית דגרים לקמן רבא לפי זה צריך לומר נמי דלשופרא דשטרא תקן דהא אמר בסמוך דלרבא פשיטא ליה דהלכה כרבי יוסי אפילו בעל פה וכן פירש בקונטרס לקמן (כ):

אי

מסורת הש"ס

א) [לעיל כט. וש"נ], ב) [לעיל סו:], ג) [לעיל עא.], ד) כתובות נ: ב"ב קלו., ה) [עי' מה שפי' תוספות כתובות נ: ד"ה הרי זה], ו) קדושין ס. ב"ב קלו., ז) [לקמן עו: עח. פה: ב"ב קלו. ע"ז לו. תוספתא דכתובות פ"ח], ח) ב"ב קלו., ט) [צ"ל לא], י) [וע"ע תוס' ריש נדרים בשם ר"י וב"ב יג. ד"ה אטו ועי' תוס' ביצה לו. ד"ה ורמינהי וקל"ע], כ) [ועי' תוס' לעיל לט: ד"ה משום].

הגהות הב"ח

(א) גמ' ורב הונא כר' יוסי כצ"ל ותיבת דאמר נמחק:

מוסף רש"י

זה גיטך אם מתי. שכיב מרע שכתב גט לאשתו באחד מן הלשונות הללו, זה גיטך אם מתי, או זה גיטך מחולי זה, מאיפסוק חולי זה משמע, והוא מת מאותו חולי, **לא אמר כלום.** שהרי משמע אינו בחיים ואינו יכול לגרש (כתובות ב:). **זה גיטך אם מתי,** כלומר אם אמות או יהא גט (רשב"ם ב"ב קלו.). **זה גיטך מחולי זה** לאחר גמר חולי דהיינו לאחר מיתה (שם). **זה גיטך לאחר מיתה** לא אמר כלום, דלא גמר לגרשה עד לאחר מיתה ואין גט לאחר מיתה (שם). **מהיום ולאחר מיתה גט ואינו גט.** מספקא ליה האי ולאחר מיתה אי הוי תנאה, מהיום יהיה גט אם אמות, ולכשימות נמצא גט למפרע מאותו יום, אי חזרה הוי וחזר בו מהיום ואמר זה גיטך לאחר מיתה, ולא אמר כלום דאין גט לאחר מיתה, דכיון דמית הוי מגרש (קדושין נט:). הלכך ספק מגורשת היא (רשב"ם ב"ב קלו.). **ואם מת חולצת.** שמא אינו גט וזקוקה ליבם, **ולא מתייבמת.** שמא גט הוא והרי היא לו גרושת אחיו והרי עליה זיקת יבום (קדושין ס.). **כר' יוסי דאמר זמנו של שטר מוכיח עליו.** בב"ב פרק יש נוחלין (קלו.) מוקי, צריך שיכתוב מהיום ולאחר מיתה, דלהכי משמע לגוף מהיום, שלא תהא לשון לאחר מיתה, ואם לא כתב מהיום אלא לאחר מיתה, לא קנה כלום, או אם היה עליו בעל חוב מלאחר לאחר מתנה זו, בע"ח גובה את מתנתו, ר' יוסי אמר אינו צריך, דלכתוב כתיב זמן בשטר לומר מעכשיו תהא מתנה של קרקע ופירות לאחר מיתה, דלאו לא בעי למיתב ליה אלא לאחר מיתה למה כתב זמן בשטר (ע"ז לו. ובעי"ז לקמן עו.) **זמנו של שטר,** שכתב במתנתו בכך וכך בשבת אמר לנו פלוני הוו עלי עדים וקנו ממני לפלוני כי לאחר מיתתי, מוכיח עליו שמאותו זמן התחילה המתנה, דאי לא קיימא הכי זמן שנכתב בשטר כתוס נכתב, אלא ודאי לסקות מאותו היום נכתב (רשב"ם ב"ב קלו.).

עין משפט נר מצוה

כט א מיי' פ"ב מהל' גירושין הלכה ה סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי' קכ סעיף ד:

ל ב מיי' פ"ט מהל' גירושין הלכה יב סמג שם טוש"ע אה"ע סימן קמה סעיף א:

לא ג מיי' שם הלכ' יג טוש"ע שם סעיף ב:

לב ד מיי' שם הלכה יד טוש"ע שם סעיף ג:

לג ה מיי' שם הלכה יח טוש"ע שם סעיף ז:

לד ו ז מיי' פי"ב מהל' זכייה הלכה טו סמג עשין פב טוש"ע ח"מ סימן רנח סעיף א:

תוספות רי"ד

ואסקה רב אשי כולה ר' יוסי היא לא מבעיא קאמר לא מבעיא היכא דלא אמר תנו אלא אפי' אמר תנו נמי לא. ולא מיבעיא היכא דלא אמר אמרו אלא אפילו אמר אמרו נמי לא: תניא כותיה דרב אשי כתב הסופר לשמה וחתמו עדים לשמה אף על פי שכתבוהו וחתמוהו ונתנוהו לו וחזר ונתנו לה הרי הגט בטל עד שישמעו קולו שיאמר לסופר כתוב ולעדים חתומו ישמעו לאפוקי ממ"ד מודה ר' יוסי באומר אמרו קולו לאפוקי מדרב כהנא אמר רב [דאמר] חרש שיכול לדבר מתוך הכתב כותבים ונותנין גט לאשתו: **מתני'** זה גיטיך אם מתי זה גיטיך מחולי זה [זה] גיטיך לאחר מיתתי לא אמר כלום: מהיום אם מתי מעכשיו אם מתי הרי זה גט מהיום ולאחר מיתה גט ואינו גט ואם מת חולצת ולא מתיבמת. פי' זה גיטיך אם מתי משמע שיהא גט לאחר שאמות ומשום הכי לא אמר כלום שאין גט לאחר מיתה דבעי' שיהא המגרש חי בשעת קנין הגט והגט הזה אינו קונה כ"א לאחר מיתה. זה גיטך מחולי זה פי' (האין) [על] אם מתי קאי בין אם אומר לה זה גיטיך אם מתי בין אם אמר לה זה גיטיך אם מתי מחולי [זה] ומת לא אמר כלום ומתיבמת (ולא אמרינן שמא נשתנה החולי ולא מת מאותו החולי) הכי משמע אם מתי מחולי או אם לא אעמוד מחולי והרי מת ולא עמד וכיון דאינו קונה אלא לאחר מיתה לא אמר כלום. אבל אם אמר מהיום אם מתי או מעכשיו אם מתי הרי זה גט דכיון דאמר מהיום או מעכשיו למפרע הוא קונה משעה שמסרו בידה ואין זה גט לאחר מיתה וכשאמר מהיום ולאחר מיתה מספקא לן אי תנאה הוי וכאילו אמר מהיום אם מתי דמי וקונה למפרע אי חזרה הוי שתחילה אמר מהיום ואח"כ חזר ואמר שלא יהא גט אלא לאחר מיתה ואינו כלום הלכך מספיקא חולצת דלמא חזרה הוי ולא הוי גיטא ואינה מתיבמת דלמא תנאה הוי והוי גיטא ולא דמי למתנה דכתב ביה מהיום ולאחר מיתה והיא קיימת דהתם אמרינן גופא מהיום ופירא לאחר מיתה אבל הכא ליכא למימר הכי: רבה בר אבוה חלש עייל לגביה רב הונא ורב נחמן ורבא א"ל רב הונא לרב נחמן בעי מיניה מרבה הלכה כר' יוסי דאמר זמנו של שטר מוכיח עליו ולא בעינן מהיום אי לא בעא מיניה א"ל הכי אמר רב הלכה כר' יוסי ולית הלכתא כר' יוסי מדאמרי' לקמן בפרקין ורבותינו התירוה לינשא וסברי לה כר' יוסי דאמר זמנו של שטר מוכיח עליו ולא הודו לו כל סייעתו אלמא אין הלכה כמותו ובפרקין לקמן אמרינן מן יומא

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones